

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-13093/2016-ERU

Praha 28. března 2017

Č. j. 13093-7/2016-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení podle ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. OSR-13093/2016-ERU s účastníkem řízení, společností **ALSTAP s.r.o.**, se sídlem V korytech 972/12, Strašnice, 100 00 Praha 10, IČO: 290 00 238, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2015 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

t a k t o :

I. Účastník řízení, společnost **ALSTAP s.r.o.**, se sídlem V korytech 972/12, Strašnice, 100 00 Praha 10, IČO: 290 00 238, se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 15. června 2015 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Nový Jáchymov, v ulici [REDAKCE], u nemovitosti č. p. [REDAKCE] strojně zemní práce v souvislosti s realizací stavby „Nový Jáchymov - kanalizace a ČOV“, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 50, a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně, **dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.**

II. Podle ust. § 91a odst. 4 energetického zákona se účastníkovi řízení, společnosti **ALSTAP s.r.o.**, se sídlem V korytech 972/12, Strašnice, 100 00 Praha 10, IČO: 290 00 238, za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 50 000 Kč** (slovy: padesát tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 74216.

III. Podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení, společnosti **ALSTAP s.r.o.**, se sídlem V korytech 972/12, Strašnice, 100 00 Praha 10, IČO: 290 00 238, ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,

a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 74216.

O d ů v o d n ě n í

I. Úvod

Dne 16. února 2016 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“ nebo „správní orgán“) v důsledku zjištění poškození středotlakého plynovodu IPE DN 50 (dále také „plynárenské zařízení“) kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona účastníkem řízení, společností ALSTAP s.r.o., se sídlem V korytech 972/12, Strašnice, 100 00 Praha 10, IČO: 290 00 238 (dále jen „účastník řízení“). Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 5. dubna 2016 protokol o kontrole č. [REDAKCE], č. j. 01765-5/2016-ERU (dále jen „protokol o kontrole“).

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 01765/2016-ERU, který byl převzat do správního spisu dne 13. prosince 2016, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu, a proto vydal dne 14. prosince 2016 v souladu s ust. § 150 správního řádu příkaz, který byl účastníku řízení doručen dne 14. prosince 2016. Účastník řízení podal proti uvedenému příkazu v zákonem stanovené lhůtě odpor, jehož podáním byl příkaz zrušen a správní řízení dále pokračovalo.

II. Kontrolní zjištění

Z protokolu o kontrole vyplynulo, že účastník řízení prováděl dne 15. června 2015 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Nový Jáchymov, v ulici [REDAKCE], u nemovitosti č. p. [REDAKCE] strojně zemní práce v souvislosti s realizací stavby „Nový Jáchymov - kanalizace a ČOV“, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 1 080 m³ plynu do ovzduší za dobu 30 minut a k přerušení dodávky plynu 4 konečným zákazníkům, jak vyplývá z protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 15. června 2015 a z protokolu o úniku plynu č. [REDAKCE] ze dne 2. června 2015.

Proti kontrolnímu zjištění uvedenému v protokole o kontrole nepodal účastník řízení žádné námitky.

III. Průběh správního řízení

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 01765/2016-ERU, který byl převzat do správního spisu dne 13. prosince 2016, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu, a proto dne 14. prosince 2016 vydal v souladu s ust. § 150 správního řádu příkaz, č. j. 13093-3/2016-ERU, kterým byla účastníkovi řízení za spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona uložena pokuta ve výši 63 000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Příkaz byl účastníkovi řízení doručen dne 14. prosince 2016.

Dne 19. prosince 2016 byl Úřadu doručen přípis účastníka řízení ze stejného dne, který byl dle svého obsahu posouzen jako odpor proti shora uvedenému příkazu. Podáním odporu byl příkaz dle ust. § 150 odst. 3 správního řádu zrušen a správní řízení dále pokračovalo.

Účastník řízení v podání uvedl, že podává odpor proti příkazu, který odůvodňuje následovně. Správní orgán nedostatečně přihlédl ve smyslu ust. § 91d odst. 2 energetického zákona k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za kterých byl spáchán. Účastník řízení prováděl práce s náležitou odbornou péčí a poškození plynárenského zařízení bylo způsobeno spíše nešťastnou náhodou, kdy na odkryté plynárenské zařízení spadl větší balvan z lopaty zemního stroje, který prováděl zásypové práce. Účastník řízení ihned činil veškeré možné kroky k tomu, aby havárie byla co nejdříve odstraněna a uhradil i veškeré náklady na opravu plynárenského zařízení. Uložená pokuta není v souladu s dosavadní rozhodovací praxí Úřadu ve stejných či obdobných případech, přičemž uvádí některá pravomocná rozhodnutí, kdy byla uložena pokuta nižší, a to za obdobné poškození plynárenských zařízení, případně za závažnější poškození plynárenských zařízení.

Dne 11. ledna 2017 odeslal správní orgán účastníkovi řízení Vyrozumění o možnosti vyjádřit se a doložit majetkové poměry, č. j. 13093-5/2016-ERU, ve kterém informoval účastníka řízení v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí ve věci. Zároveň bylo účastníkovi řízení sděleno, co je považováno za podklady rozhodnutí, a byla mu dána možnost doložit správnímu orgánu doklady svědčící o jeho aktuálních majetkových poměrech, a to vše do 14 kalendářních dnů od doručení.

Účastník řízení využil svého práva a vyjádřil se přípisem ze dne 24. ledna 2017, doručeným Úřadu dne 25. ledna 2017, přičemž zopakoval své vyjádření již uvedené v podaném odporu a pokud jde o jeho majetkové poměry, odkazuje na sbírku listin obchodního rejstříku Městského soudu v Praze, sp. zn. [REDAKCE], kde jsou zveřejněné účetní závěrky a další dokumenty účastníka řízení.

Správní orgán s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu sp. zn. OSR-13093/2016-ERU ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplně a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2

správního řádu.

IV. Popis skutkového stavu

V rámci kontroly bylo zjištěno, že práce na stavbě „Nový Jáchymov - kanalizace a ČOV“ (dále jen „stavba“) prováděl právě účastník řízení v postavení zhotovitele této stavby, a to na základě smlouvy o dílo ze dne 23. února 2015.

Dne 7. října 2014 vydal správce plynárenského zařízení ke stavbě vyjádření zn. [REDAKCE] s vymezením podmínek pro provádění zemních prací v ochranném pásmu dotčených plynárenských zařízení. Vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo provedeno dne 12. května 2015, o čemž byl téhož dne vyhotoven protokol. Vlastní existence plynárenského zařízení tak byla účastníkovi řízení před vlastním zahájením zemních prací prokazatelně známa.

Dne 15. června 2015 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Nový Jáchymov, v ulici [REDAKCE], u nemovitosti č. p. [REDAKCE] při provádění zemních prací souvisejících s realizací stavby k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 50 účastníkem řízení. Ze získaných podkladů vyplývá, že k poškození tohoto plynárenského zařízení došlo v důsledku činnosti zemního stroje zn. CASE, a to konkrétně v důsledku pádu většího balvanu z lopaty uvedeného zemního stroje na odkryté plynárenské zařízení. Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení byly uhrazeny.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 1 080 m³ plynu do ovzduší za dobu 30 minut a k přerušení dodávky plynu 4 konečným zákazníkům, jak vyplývá z protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 15. června 2015 a z protokolu o úniku plynu č. [REDAKCE] ze dne 2. června 2015.

V. Právní hodnocení

Úřad v tomto případě posuzoval spáchaný správní delikt dle právní úpravy energetického zákona účinného v době spáchání správního deliktu, tedy dle energetického zákona účinného do 31. prosince 2015. Listina základních práv a svobod čl. 40 odst. 6 stanoví, že: „Trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější“. Správní orgán uvádí, že jak energetický zákon účinný do 31. prosince 2015 (ust. § 91a odst. 1 písm. m), tak i úprava účinná v době vydání tohoto rozhodnutí (ust. § 91a odst. 1 písm. o) trestá v právě uvedených ustanoveních vždy za porušení ust. § 68. odst. 3 energetického zákona. Ohledně samotné skutkové podstaty správního deliktu, tedy porušení ust. § 68 odst. 3, Úřad uvádí následující. Energetický zákon účinný do 31. prosince 2015 zakazoval provádět v ochranném pásmu činnosti, které by mohly ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu, při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně nesmí dojít k poškození plynárenského zařízení. Energetický zákon účinný v době vydání tohoto rozhodnutí ve svém ust. § 68 odst. 3 uvádí navíc, že v ochranném pásmu i mimo ně je každý povinen zdržet se jednání, kterým by mohl poškodit plynárenskou soustavu nebo omezit nebo

ohrozit její bezpečný a spolehlivý provoz a veškeré činnosti musí být prováděny tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení. Z uvedeného srovnání je zřejmé, že pozdější právní úprava je pro pachatele předmětného správního deliktu přísnější, když zakazuje i již pouhé omezení bezpečnosti a spolehlivosti provozu plynárenských zařízení, naproti právní úpravě účinné do 31. prosince 2015, kde pro naplnění skutkové podstaty správního deliktu nepostačovalo pouhé omezení provozu, ale bylo nutné bezpečnost a spolehlivost provozu plynárenského zařízení ohrozit.

Správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně dle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Toto ustanovení představuje kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu tak, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení, respektive zakazuje poškození plynárenského zařízení. Z uvedeného ustanovení vyplývá mimo jiné i povinnost osob provádějících práce v ochranném pásmu počínat si takovým způsobem, aby nemohlo dojít a nedošlo k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je znakem skutkové podstaty správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona s užitím odkazu na ust. § 68 odst. 3 větu druhou energetického zákona poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo ně), vedoucího k poškození plynárenského zařízení, mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl dne 15. června 2015 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Nový Jáchymov, v ulici [REDAKCE], u nemovitosti č. p. [REDAKCE] strojně zemní práce v souvislosti s realizací stavby „Nový Jáchymov - kanalizace a ČOV“, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení. Tuto skutečnost účastník řízení ani nijak nezpochybňoval.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu prováděl, zejména zda dodržel podmínky, stanovené správcem plynárenského zařízení, jejichž dodržení bylo podmíněno souhlasem se zemními pracemi, ve smyslu ust. § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce, 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu. Tato skutečnost byla účastníkovi řízení známa z výše uvedeného vyjádření správce plynárenského zařízení.

V rámci správního řízení správní orgán zjistil, že vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníku řízení známa, neboť disponoval vyjádřením správce plynárenského zařízení o existenci plynárenského zařízení k dotčenému území výstavby a rovněž bylo provedeno vytyčení plynárenského zařízení v terénu. Tyto skutečnosti proto vyhodnotil správní orgán jako polehčující okolnosti.

Ve shora uvedeném vyjádření správce plynárenského zařízení (bod 6) se uvádí mimo jiné: „... *Nebude použito nevhodného nářadí, zemina bude těžena pouze ručně bez použití pneumatických, elektrických, bateriových a motorových nářadí.*“ Ze spisového materiálu, a to i z vlastního opakovaného vyjádření účastníka řízení vyplývá, že poškození plynárenského zařízení bylo způsobeno v důsledku pádu většího balvanu ze lžice zemního stroje na odkryté plynárenské zařízení. Z uvedeného je tedy zřejmé, že účastník řízení nedodržel podmínky stanovené správcem plynárenského zařízení, kterými správce plynárenského zařízení na základě ust. § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona podmínil souhlas s prováděním činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení, když použil zemní stroj přímo v ochranném pásmu plynárenského zařízení. Vzhledem k tomu, že tedy účastník řízení uvedené podmínky, vydané na základě příslušného ustanovení energetického zákona nedodržel, je z této skutečnosti také zřejmé to, že účastník řízení nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránil, a tím je tedy prokázáno, že účastník řízení nenaplnil liberační důvody dle ust. § 91d odst. 1 energetického zákona.

K vyjádřením účastníka řízení, uvádí Úřad, uvádí následující.

Charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických osob a fyzických osob podnikajících je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se tedy o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je tedy věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané příslušnými právními předpisy, v případě jednání účastníka řízení, aby neporušil povinnosti stanovené energetickým zákonem (ust. § 68 odst. 3 věta druhá energetického zákona).

Správní orgán má tak na základě výše uvedeného za prokázané, že účastník řízení svým postupem porušil zákaz poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona a jeho jednáním byly naplněny formální znaky správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135, vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu

odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě účastník řízení svým jednáním poškodil středotlaký plynovod IPE DN 50, přičemž došlo k úniku 1 080 m³ plynu do ovzduší za dobu 30 minut a k přerušení dodávky plynu 4 konečným zákazníkům. V jednání účastníka lze tudíž shledat společenskou nebezpečnost (škodlivost) spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádění činností v ochranném pásmu plynárenských zařízení či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Správní orgán pro úplnost dodává, že pro naplnění skutkové podstaty předmětného správního deliktu postačí i již samotné ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti provozu plynárenského zařízení, avšak v daném případě došlo přímo k jejímu porušení, jak je uvedeno výše. Jednání účastníka řízení tedy bezesporu naplnilo rovněž znaky materiální stránky předmětného správního deliktu.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona a správní orgán proto přistoupil k uložení pokuty.

VI. Uložení pokuty

Za správní delikt dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvláště vysoké závažnosti správního deliktu včetně jeho následků, době trvání a okolnostem, za kterých byl spáchán.

Správní orgán povinen postupovat podle ust. § 91d odst. 2 energetického zákona a přihlídnout k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán, jakož i k osobě účastníka řízení. Při hodnocení těchto okolností je třeba vyjít především ze zjištěného stavu věci.

V řízení bylo jednoznačně prokázáno, že účastník řízení před vlastním zahájením zemních prací požádal správce plynárenského zařízení o vydání stanoviska k existenci sítí, plynárenské zařízení bylo vytyčeno v terénu a dále, že bezprostředně po poškození plynárenského zařízení toto poškození nahlásil příslušnému správci a následně beze zbytku uhradil způsobenou škodu. K těmto skutečnostem proto správní orgán přihlédl jako k výrazně polehčujícím okolnostem.

Jako polehčující okolnosti vyhodnotil správní orgán též skutečnost, že k poškození plynárenského zařízení nedošlo v důsledku přímého kontaktu lžice zemního stroje při provádění výkopových prací, ale toliko pádem většího balvanu ze lžice zemního stroje na odkryté plynárenské zařízení, a proto přistoupil ke snížení pokuty, oproti její výši uvedené ve zrušeném příkaze.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného

správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a přerušení dodávky plynu. Účastníkovi řízení je vytýkáno, že poškodil středotlaký plynovod IPE DN 50, přičemž došlo k úniku 1 080 m³ plynu do ovzduší za dobu 30 minut a dále k přerušení dodávky plynu 4 konečným zákazníkům. Tyto následky vypovídají o vyšší důležitosti plynárenského zařízení, a proto k nim přihlédl správní orgán jako k přitěžujícím okolnostem.

Jako přitěžující okolnost vyhodnotil správní orgán skutečnost, že zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení byly prováděny za pomoci zemního stroje, a to v rozporu s podmínkami správce plynárenského zařízení, jak je uvedeno výše.

Na straně účastníka řízení je třeba uvést, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, a lze tedy konstatovat, že porušil právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé, což hodnotí správní orgán jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

Z podkladů týkajících se majetkových poměrů účastníka řízení vyplývá, že za rok 2015 činily výkony účastníka řízení částku [REDACTED] Kč, v roce 2014 pak částku [REDACTED] Kč, přičemž výsledek hospodaření účastníka řízení za rok 2015 před zdaněním činil částku [REDACTED] Kč, respektive částku [REDACTED] Kč za rok 2014. Dále bylo zjištěno, že účastník řízení disponoval ke dni 31. prosince 2015 zůstatkem na bankovních účtech ve výši [REDACTED] Kč a dále nerozděleným ziskem z minulých let ve výši [REDACTED] Kč. Vzhledem k uvedenému proto nelze hovořit v případě účastníka řízení o tom, že by udělená pokuta mohla mít likvidační charakter nebo, že by s ohledem na majetkové poměry účastníka řízení byla pokuta nepřiměřená.

K výši stanovené sankce správní orgán uvádí, že si je vědom toho, že v daném případě uložil účastníku řízení sankci vyšší, než odpovídá dosavadní rozhodovací praxi Úřadu ve skutkově obdobných případech. Ukládání pokut za správní delikty se děje ve sféře volného správního uvážení (diskrečního práva správního orgánu), tedy zákonem dovolené volnosti správního orgánu rozhodnout ve vymezených hranicích, resp. volit některé z více možných řešení, které zákon dovoluje. I pro správní trestání však platí, že správní orgány by měly ve svých postupech a rozhodování zachovávat určitou míru stálosti (kontinuity). Měla by se tak vytvářet předvídatelná ustálená rozhodovací praxe, která by měla být měněna jen v odůvodněných případech a z legitimních důvodů. Konstantní správní praxi lze v materiálním smyslu chápat jako součást příslušné interpretované právní normy. Správní orgán je vázán vlastní správní praxí, pokud se taková praxe vytvořila, což vyplývá ze zásady zákazu libovůle a neodůvodněně nerovného zacházení. Od vytvořené správní praxe se lze odchýlit, avšak zásadně jen do budoucna a z racionálních důvodů. Správní orgán upozorňuje, že účelem sankce ve správním řízení je v zákonem vymezených případech chránit

před poškozováním konkrétní zájmy společnosti, poškozování těchto zájmů postihovat, jakož i bránit pachatelům v páchání nežádoucí činnosti. Účelem sankce je dále působit výchovně nejen přímo na pachatele protiprávní činnosti ale také na ostatní členy společnosti tak, aby docházelo k minimalizaci počtu případů závadného chování a zejména byla potlačována četnost jeho opakování.

Pokuta tedy musí mít jednak výchovný charakter a jednak represivní účinek. Nutnou podmínkou pro naplnění těchto požadavků je, aby uložená sankce byla dostatečně účinná. Jestliže je ve správním řízení ukládána sankce v podobě pokuty, musí být citelným zásahem do majetkové sféry pachatele. Pouze v takovém případě, kdy uložená pokuta způsobí pachateli nezanedbatelnou majetkovou újmu, může uložení této sankce vést k dosažení účelu trestu z hlediska individuální i generální prevence a uložená pokuta neztrácí cokoli z své účinnosti. Doposud Úřad ve svých rozhodnutích (příkazech) ukládal pokuty na samotné spodní hranici zákonem stanovené sazby, a to i v případě závažných porušení zákona. Správní rozhodování Úřadu tak do značné míry nekorelovalo s represivní a preventivní funkcí správního trestání, což se mimo jiné projevuje v opakovaném meziročním nárůstu počtu případů porušení příslušného ustanovení zákona. Ukládané sankce tak zcela zřejmě neplní svůj účel, kterým je prevence deliktivního jednání. Pokuty ukládané v dosavadní výši tak neumožňují, aby byl odpovídajícím způsobem chráněn zájem společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu energetických zařízení s minimalizací dopadů do života a zdraví osob, majetku či zájmu na ochraně životního prostředí. Je potřeba předestřít, že energetická zařízení přitom plní důležitou celospolečenskou úlohu a je v zájmu společnosti, aby byl počet zásahů, které jsou způsobitelné jejich bezpečným a spolehlivým provozem negativně ovlivnit, trvale snižován.

Správní orgán proto považuje za nezbytné za účelem zajištění účinné ochrany zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu energetických zařízení přistoupit v mezích stanovených právním předpisem ke zvýšení úrovně ukládaných pokut. Tuto změnu správní praxe považuje správní orgán za racionální a nikoliv svévolnou, neboť je vyvolána vnějšími okolnostmi. Jen uvedený postup správnímu orgánu umožní účinné prosazování ochrany zákonem chráněných hodnot v mezích svěřených kompetencí. Za těchto okolností, kdy jsou pokuty ukládané v dosavadní výši evidentně neúčinné, nelze uložení vyšší pokuty oproti předchozí praxi, a to i v podobných případech, samo o sobě považovat za protiprávní postup, resp. postup, který by byl v rozporu se zásadou ukládání trestů jen na základě zákona. Jak konstatoval v minulosti i Ústavní soud, změna právního výkladu je možná například z objektivních společenských podmínek dotýkajících se daných skutkových situací. O takovou situaci se nyní jedná. Zároveň správní orgán výše vyložil a transparentně změnu aplikace odůvodnil, když změna jeho rozhodovací praxe se opírá o akceptovatelné racionální a objektivní důvody.

Ačkoliv správní orgán uložil účastníku řízení sankci vyšší, než ukládal za toto porušení zákona v minulosti, stále se jedná o sankci, která činí méně než 1 % z maximální zákonné výše pokuty. Účastníku řízení tak byla uložena pokuta stále u samé spodní hranice zákonného rozpětí pokuty. Stanovená výše pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobitelná vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto rozhodnutí, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující, a uložená sankce může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k předsedkyni Úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Vlasta Chroustová, v. r.
oprávněná úřední osoba
odbor správních řízení